

Regio Deal Arnhem-Nijmegen Gezonde Groene Groei

Partijen

1. De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, de heer Hugo de Jonge, hierna te noemen: BZK;
2. De Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat, mevrouw Vivianne Heijnen, hierna te noemen: IenW;
3. De Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, de heer Ernst Kuipers, hierna te noemen: VWS;
4. De Minister van Economische Zaken en Klimaat, mevrouw Micky Adriaansens, hierna te noemen: EZK;
5. De Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, mevrouw Karien van Gennip, hierna samen te noemen: SZW.

Partijen genoemd onder 1 tot en met 5 ieder handelend in hun hoedanigheid van bestuursorgaan en hierna samen te noemen: het Rijk;

6. Gemeenschappelijke Regeling Groene Metropoolregio, te dezen vertegenwoordigd door de voorzitter, de heer Hubert Bruls, hierna te noemen de Groene Metropoolregio (GMR);
7. Gedeputeerde staten van de provincie Gelderland (beoogd regiokassier), te dezen vertegenwoordigd door de Gebiedsgedeputeerde regio Arnhem-Nijmegen, de heer Dirk Vreugdenhil, hierna te noemen Provincie;
8. Stichting The Economic Board, te dezen vertegenwoordigd door de voorzitter, de heer Ahmed Marcouch, hierna te noemen The Economic Board;

Partijen genoemd onder 6 tot en met 8 ieder handelend in hun hoedanigheid van bestuursorgaan hierna samen te noemen: Regio;

Alle Partijen hierna allen tezamen te noemen: Partijen.

Begripsbepaling

In dit convenant wordt verstaan onder:

- *Regio Deal*: convenant dat door de Minister van BZK eventueel een andere Minister/Staatssecretaris en één of meer regiopartners is gesloten om de kwaliteit van leven, wonen en werken van inwoners en ondernemers in een regio te verbeteren;
- *Regio Envelop*: het bedrag van €900 miljoen dat beschikbaar is gesteld in het coalitieakkoord 'Omzien naar elkaar, vooruitkijken naar de toekomst' van het kabinet Rutte IV om in de periode van 2022 - 2025 nieuwe Regio Deals af te sluiten;
- *Regiopartner*: deelnemer aan de Regio Deal
- *Regiokassier*: publieke regiopartner, zijnde een provincie, gemeente of openbaar lichaam als bedoeld in artikel 8, eerste lid, van de Wet gemeenschappelijke regelingen, die ten behoeve van de uitvoering van de Regio Deal de taak van kassier vervult of zal vervullen;
- *Regionale private financiering*: voor de uitvoeringsactiviteiten van de Regio Deal beschikbaar gestelde financiële bijdragen of bijdragen in natura van een private regiopartner;
- *Regionale publieke financiering*: voor de uitvoeringsactiviteiten van de Regio Deal beschikbaar gestelde financiële bijdragen of bijdragen in natura van een publieke regiopartner, niet zijnde een specifieke uitkering, opdracht of subsidie van het Rijk;
- *Bijdrage in natura*: een bijdrage van eigen arbeid, het verlenen van een dienst en het inbrengen of ter beschikking stellen van (on)roerende goederen zonder dat daar een (evenredige) tegenprestatie tegenover staat.
- *Regeling Specifieke uitkering vierde tranche Regio Deals*: betreft de specifieke uitkering waarin de juridische- en financiële kaders en verplichtingen voor het toekennen van de rijksmiddelen uit de Regio Envelop aan een regiokassier door het Rijk staan.

Algemene overwegingen

1. Krachtige regio's dragen bij aan een veerkrachtige samenleving. In Nederland staan we met elkaar voor grote opgaven. Opgaven, die in elke regio anders tot uiting komen. Elke regio is immers uniek, heeft een eigen verhaal, identiteit en kansen. Het is belangrijk om oog te hebben voor de

- specifieke opgaven en ontwikkelmogelijkheden per gebied en om de ontwikkeling van stad en landelijk gebied in samenhang te beschouwen.
2. Het gaat om regionale opgaven en kansen die de draagkracht van individuele overheidslagen overstijgen en waar interbestuurlijk samenspel en samenwerking met kennisinstututen, maatschappelijke organisaties en/of bedrijfsleven nodig is om de opgaven effectief op te pakken;
 3. In Regio Deals werken regionale partijen en Rijk samen als partners om de kwaliteit van leven, wonen en werken van inwoners en ondernemers (met andere woorden, de brede welvaart) te vergroten. De kracht van de regio is hierbij het uitgangspunt.
 4. Het kabinet stelt voor deze Regio Deals middelen beschikbaar uit de zogenoemde Regio Envelop, waaruit de Regio Deals vanuit het Rijk worden gefinancierd. Ook vanuit de regio zelf wordt gezorgd voor financiering. Ter ondersteuning van hun partnerschap hebben Rijk en Regio als vertrekpunt dat de rijksbijdrage gepaard gaat met minimaal eenzelfde bijdrage aan regionale (publieke en/of private) financiering
 5. De middelen uit de Regio Envelop dienen verder als vliegwiel voor extra investeringen in de regionale ontwikkeling zodat uiteindelijk vanuit de regio nog meer financiering wordt ingezet voor de aanpak van de regionale opgaven.
 6. Deze integrale en gezamenlijke aanpak met bijbehorende financiering van zowel Rijk als regio is het onderscheidende karakter van de Regio Deals ten opzichte van reguliere beleidsinstrumenten.
 7. Met de Regio Deal gaan Rijk en Regio een duurzaam partnerschap aan om de opgave die in de regio speelt gezamenlijk aan te pakken. Het ondertekenen van de Regio Deal is daarbij niet het eind, maar slechts het begin van de samenwerking.
 8. De bijdragen uit de Regio Envelop zijn bedoeld als een tijdelijke impuls voor regionale ontwikkeling met een duurzaam effect, waarbij structurele exploitatiekosten van lange termijn investeringen geborgd moeten zijn.
 9. Regio Deals gaan om meer dan alleen de gecoördineerde inzet van financiële middelen. Zij kenmerken zich ook door een sterke, continue inzet van alle betrokkenen, creëren nieuwe samenwerkingsvormen en niet-financiële ondersteuning om de, in de regionale opgave gestelde, ambities en doelen te bereiken. De Regio Deals hebben een lerend en adaptief karakter.
 10. De in de Regio Deal gemaakte wederzijdse afspraken over ambitie, doelen, beoogde resultaten, inzet en aanpak zijn in gezamenlijk overleg en met onderlinge overeenstemming tussen Rijk en Regio tot stand gekomen.
 11. De middelen uit de Regio Envelop voor de Regio Deals vierde tranche worden door BZK beschikbaar gesteld als een specifieke uitkering op grond van de Regeling specifieke uitkering Regio Deals vierde tranche.

Deel 1 Aanleiding en inhoud Regio Deal

Specifieke overwegingen

Regionale opgave

De regio Arnhem-Nijmegen wordt gekenmerkt door een rijke historie, o.a. als onderdeel van de noordgrens van het Romeinse Rijk, schakelpunt tussen culturen (o.a. Gelre/Kleve) en kruispunt van handelsstromen. Deze rijke historie hangt samen met de grote rivieren die door het gebied stromen en de landschappelijke veelkleurigheid. Het gebied kent een prachtig rivierenlandschap, imposante stuwwallen en fraaie bossen, ofwel een combinatie van hoog en droog en laag en nat die uniek is voor Noordwest-Europa. Tegelijkertijd is het gebied sterk verstedelijkt en vormt het - met bijna 800.000 inwoners verspreid over 2 middelgrote steden en 16 kleinere gemeenten - de vijfde metropoolregio van Nederland. De regio heeft dan ook te maken met zowel een grote stedenproblematiek, zoals armoede, slechte huisvesting en onveiligheid in verouderde wijken, als met plattelvraagstukken, zoals druk op het landschap en stikstof.

Mede vanwege de gunstige ligging en aantrekkelijke omgeving zal de regio de komende decennia verder doorgroeien, met de ambitie om tot 2040 (samen met Foodvalley) in totaal 60.000 extra woningen te bouwen, vooral door verdichting. De regio ligt centraal, op een kruispunt van belangrijke oost-west en noord-zuid auto-, water- en spoorverbindingen die volop kansen bieden, maar ook congestie opleveren. Het gebied grenst aan Duitsland en heeft daar veel relaties mee. De grens vormt echter psychologisch en praktisch vaak nog een barrière. Hierdoor blijven kansen voor grensoverschrijdende samenwerking onderbenut.

Met de aanwezige krachtige ecosystemen van kennisinstellingen, innovatieve bedrijvigheid, overheden en maatschappelijke organisaties kan de regio een belangrijke bijdrage leveren aan het oplossen van maatschappelijke vraagstukken, o.a. op het gebied van energietransitie, toekomstbestendige gezondheidszorg, ontwikkeling van hoogwaardige technologie, beperking van het gebruik van primaire grondstoffen, circulariteit van waardeketens en klimaatadaptatie. De clusters rondom Energy, Health en Hightech (met crossovers naar Food in Wageningen) vormen een sterke basis voor vernieuwende oplossingen van belangrijke opgaven in de regio, die ook elders in Nederland kunnen worden toegepast.

Dankzij de toenemende triple helix interactie in The Economic Board en de groeiende afstemming van 18 gemeenten in de Groene Metropoolregio is de afgelopen jaren de samenwerking binnen de regio sterk verbeterd. Het proces om te komen tot een Regio Deal heeft hier nog een extra impuls aan gegeven.

De Regio Deal is bedoeld om - aanvullend op bestaand beleid - enkele grote en complexe maatschappelijke opgaven vanuit de innovatieve kracht van de regio aan te pakken. De inzet is om op enkele terreinen transities te stimuleren, door - complementair aan al geplande investeringen - vernieuwende oplossingen te ontwikkelen, de uitvoeringskracht te versterken en initiatieven te versnellen, verbinden en op te schalen.

Uit studies blijkt dat de regio Arnhem-Nijmegen overwegend gemiddeld scoort op allerlei indicatoren van brede welvaart. Het gebied kent in verhouding tot andere grote metropoolregio's in Nederland relatief beperkte achterstanden. In bepaalde wijken en dorpen zijn deze er echter wel degelijk en ook op het gebied van passende zorg, wonen, economie en verduurzaming kent de regio grote uitdagingen. Tegelijkertijd heeft de regio veel kennis en kunde in huis om deze opgaven gericht aan te pakken. De regio wil - aanvullend op andere programma's - met de Regio Deal versneld en meer samenhangend enkele **grote en urgente opgaven** aanpakken:

- Het terugdringen van de grote sociaaleconomische verschillen, met forse achterstanden in o.a. gezondheid, armoede, participatie en huisvesting in bepaalde wijken.
- Het borgen van een goede balans tussen de geplande stedelijke groei om het omvangrijke woonruimtetekort terug te dringen enerzijds en het behoud en versterking van de bijzonder aantrekkelijke natuurlijke omgeving van rivieren, stuwwallen en landelijk gebied anderzijds.
- Het tegengaan van de achterblijvende groei in regionaal product en arbeidsproductiviteit.
- Het verminderen van de grote kwantitatieve en kwalitatieve mismatches op de arbeidsmarkt.
- Het beter benutten van de kansen die de ligging aan de grens met Duitsland biedt.

Het gaat in deze deal dus zowel om het verbeteren van de brede welvaart voor de huidige inwoners en ondernemers ('hier en nu'), als om het aanpakken van grote opgaven op nationaal en Europees niveau ('brede welvaart elders') en het optimaliseren van het vestigings- en leefklimaat voor toekomstige generaties ('brede welvaart later'). Dit gebeurt via een integrale aanpak, waarbij langs verschillende programmalijnen gelijktijdig aan bovengenoemde opgaven wordt gewerkt.

Aansluiting bij nationale beleidsdoelen en programma's

De Regio Deal Gezonde Groene Groei draagt bij aan diverse opgaven uit het Coalitieakkoord 'Omzien naar elkaar, vooruitkijken naar de toekomst', te weten:

- Duurzaam land: stimulering van energiebesparing, hernieuwbare energie en CO2-reductie, klimaatadaptatie, en versnelling en verduurzaming van woningbouw (m.n. via de programmalijnen Toekomstbestendig wonen en Sterke bedrijvigheid).
- Bestaanszekerheid en kansengelijkheid: meer mensen naar werk begeleiden, bevorderen van permanente scholing, en terugdringen van personeelstekorten in vitale sectoren (m.n. via programmalijn Werkende arbeidsmarkt).
- Welvarend land: ondernemende, innovatieve en eerlijke economie, schone energie en circulaire producten (m.n. via programmalijn Sterke bedrijvigheid).
- Gezondheid: bevordering preventie, langer thuis wonen, en passende en betaalbare zorg (m.n. via de programmalijnen Gezond leven en wijk- en dorpsgericht werken).
- Internationaal: verdieping samenwerking met omliggende landen (m.n. via programmalijn Grenzeloos samenwerken, gerelateerd aan de andere programmalijnen).

De Regio Deal is bedoeld als stimulans om complexe brede welvaart opgaven op een vernieuwde en versnelde manier aan te pakken en geeft als zodanig een extra impuls aan omvangrijke programma's en fondsen vanuit de regio, Rijk en EU zoals:

- Woondeal 2.0 regio Arnhem-Nijmegen, waarin de ambitie is vastgelegd om tot 2030 circa 33.000 nieuwe woningen te bouwen en richting 2040 zo'n 55.000. De regio spant zich in om in 2025 minimaal 25% en in 2030 minimaal 50% conceptueel circulair te bouwen. Daarnaast wordt in de Woondeal ingezet op verbetering van de leefbaarheid in wijken en kernen (stadsvernieuwing 3.0), slimme mobiliteit en huisvesting van specifieke doelgroepen (ouderen, jongeren, stathouders, spoedzoekers en arbeidsmigranten) en betaalbaarheid. Deze Regio Deal draagt bij aan de realisatie van de hoge ambities met betrekking tot circulariteit en leefbaarheid.
- Bestuurlijke afspraken Verstedelijking NOVEX-gebied Arnhem-Nijmegen-Food Valley over de toekomstige vormgeving van landschap, wonen, economie en mobiliteit en de lange termijnplanning van woon- en werklocaties in deze regio. De Regio Deal verbindt en versnelt een deel van de in deze afspraken opgenomen initiatieven.
- Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid (NPLV) Arnhem-Oost, gericht op integrale wijkontwikkeling in dit deel van Arnhem, waarvan de lessen via deze Regio Deal ook worden benut in andere wijken.

- Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG), dat er via een gebiedsgerichte aanpak voor moet zorgen dat de opgaven voor natuur, stikstof, landbouw, water, bodem en klimaat worden gehaald. De Regio Deal versterkt de integrale aanpak van opgaven.
- Mobiliteitsfonds/MIRT Oost-Nederland, waarin afspraken worden gemaakt over investeringen in infrastructuur en mobiliteit. Hoewel een goede bereikbaarheid belangrijk is voor de andere programmalijnen, zullen in de Regio Deal geen mobiliteitsprojecten worden opgenomen.

Door de aanwijzing van de regio Arnhem-Nijmegen-Foodvalley als NOVEX-gebied worden fysieke ontwikkelingen meer in samenhang en geïntegreerd aangepakt, om de ruimtelijke kwaliteit te versterken en besluitvorming en uitvoering te versnellen.

Daarnaast werkt de regio met het Rijk samen aan andere Rijksprogramma's en fondsen die voor heel Nederland gelden, waaronder het zorginnovatie- en preventiebeleid van het Ministerie van VWS (o.a. Integraal Zorgakkoord (IZA), Nationaal Preventie Akkoord, en Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA)), het topsectoren- en missiegedreven innovatiebeleid, energiebeleid, werklocatiebeleid (in ontwikkeling) en talentbeleid (m.n. Techniepact) van EZK, het Nationaal Programma Circulaire Economie (NPCE) en het beleidskader water en bodem sturend bij ruimtelijke keuzes resp. Klimaat-adaptief Bouwen (inclusief bijbehorende Maatlat Klimaatadaptatief Bouwen en Ruimtelijk afwegingskader klimaatadaptieve gebouwde omgeving) van IenW, het onderwijs- en onderzoeksbeleid van OCW, het arbeidsmarktbeleid van SZW (stimuleren van overgang van werk-naar-werk en van uitkering-naar-werk door uitbreiding van de arbeidsmarktinfrastructuur, waarbij de gerichte inzet van scholing op basis van de leeropgave van iemand belangrijk is), en het grensoverschrijdende samenwerkingsbeleid van BZK.

Ook werken partijen uit de regio Arnhem-Nijmegen met het Rijk en andere regio's samen in City Deals, die gericht zijn op het vinden van innovatieve oplossingen voor maatschappelijke vraagstukken. Zo nemen de gemeenten Arnhem en Nijmegen en regionale kennisinstellingen en maatschappelijke organisaties deel aan de City Deals 'Kennis Maken' (gericht op innovatiemilieus), 'Circulair en Conceptueel Bouwen' (gericht op stedelijke transformatie) en 'Energieke wijken, duurzaam en sociaal' (gericht op leefbaarheid en tegengaan van energiararmoede in wijken). De komende tijd komen daar nog de City Deals 'Gezonde en Gelukkige Steden', 'Dynamische binnensteden' en 'Fietsen' bij. Kennis en netwerken die hieruit voortkomen, worden benut bij de uitwerking van de Regio Deal en omgekeerd worden lessen uit Regio Deal initiatieven ingebracht in de betreffende City Deals.

Urgentie

De regio staat de komende jaren voor een aantal majeure, complexe opgaven, die grotendeels ook op nationaal niveau spelen. Met de Regio Deal zetten we in op een snellere en meer integrale aanpak van deze opgaven:

- Zo ondersteunen de experimenten rond gezond leven in verschillende wijken de nationale ambitie om in 2030 tenminste 50% van de zorg in de omgeving van de burger aan te bieden.
- De initiatieven rond toekomstbestendig wonen stimuleren dat de grote woonopgave versneld circulair en klimaatadaptief wordt ingevuld.
- De achterblijvende economische groei noodzaakt tot meer inzet op vergroting van de veerkracht van het MKB en verduurzaming van het vestigingsklimaat.
- De urgente spanningen op de arbeidsmarkt vergen een meer samenhangende inzet van bedrijfsleven, kennisinstellingen, overheden en uitvoeringsorganisaties, die via het recent afgesloten regionale Human Capital Akkoord in samenspraak met de beide arbeidsmarktregio's wordt gestimuleerd.
- Tot slot wordt de urgentie versterkt door het momentum dat bij een groot aantal regionale partijen met deze Regio Deal is gecreëerd.

Waarom een rol van het Rijk?

De genoemde complexe en urgente opgaven kunnen niet alleen door de regio zelf worden opgelost, maar vergen actieve betrokkenheid van uiteenlopende departementen van het Rijk. Inzet van het Rijk is onder meer nodig voor het:

- Faciliteren van experimenten op het vlak van gezond leven, toekomstbestendig wonen en duurzame, slimme bedrijvigheid die extra inzet van menskracht en middelen vergen.
- Aanbrengen van meer samenhang in de aanpak van opgaven door interdepartementale samenwerking en ondersteuning.
- Meedenken over versnelling en opschaling van potentieel succesvolle aanpakken en allianties.

Naast financiële ondersteuning worden ook niet-financiële bijdragen van het Rijk gevraagd, waaronder:

- Beleidsinhoudelijk, o.a. concrete ambities en instrumenten voor het stimuleren van de benodigde transitie en ruimte voor experimenteren.
- Meewerken aan het wegnemen van eventuele belemmeringen in wet- en regelgeving voor zover

mogelijk binnen de periode van de Regio Deal, o.a. wat betreft flexibiliteit om met nieuwe zorg- en duurzaamheidsconcepten en daarbij horende andere financieringsconstructies (samen brengen van verschillende stromen) te experimenteren, alsmede regelgeving rond onder meer energietransitie, verbeteren van certificering en regelgeving bij biobased & circulair ondernemen (bijvoorbeeld de huidige MilieuPrestatie Gebouwen heeft enkele onvolkomenheden die de transitie naar circulair bouwen belemmeren), en de status van afval dat wordt hergebruikt.

- Inbreng van kennis, ervaring en netwerken van Rijk en andere regio's, o.a. met betrekking tot gezondheidsbevordering, circulariteit, klimaatadaptatie, netcongestie problematiek en oplossingen en omgevingsvraagstukken.
- Voorkomen van negatieve grenseffecten bij het ontwikkelen van nieuw beleid.
- Attenderen op koppelkansen (mogelijkheden om beleid en beleidsdoelen slim aan elkaar te koppelen binnen de Regio Deal) en aanvullende mogelijkheden vanuit verschillende departementen.

Komen het volgende overeen:

1. Ambitie, doel, beoogde resultaten en aanpak Regio Deal

Artikel 1 - Ambitie

Partijen streven ernaar om bij de verdere ontwikkeling van de regio een goede balans te realiseren tussen groei en leefkwaliteit. Dit gebeurt door in te zetten op het verminderen van de kwetsbaarheid en vergroten van de veerkracht van:

- Inwoners, door het verbeteren van hun gezondheid, verminderen van armoede en vergroten van hun kennis, vaardigheden en werkgelegenheid.
- Economie, door het stimuleren van innovatie, terugdringen van CO₂-uitstoot, bevorderen van meer circulaire bedrijfsprocessen, vergroten van de beschikbaarheid van talent, en verduurzaming van een aantal werklocaties.
- Leefomgeving, door het versnellen van de energietransitie, klimaatadaptatie en circulair bouwen en bedrijfsprocessen.

De ambitie is om door een integrale aanpak van regionale partijen samen met het Rijk de brede welvaart voor de inwoners en ondernemers in het gebied structureel te vergroten.

Artikel 2 - Doelen

Om de ambitie te verwezenlijken is gekozen voor drie inhoudelijke en drie randvoorwaardelijke programmalijnen. Tussen de programmalijnen bestaat nadrukkelijk wisselwerking, wat het realiseren van de doelen versterkt.

Per programmalijn zijn doelen geformuleerd.

Inhoudelijke programmalijnen

1. Programmalijn **Gezond leven** heeft tot doel om gezondheid en welzijn van mensen in de regio te verbeteren.
Meer dan 20% van de regionale werkgelegenheid is te vinden in de zorg en binnen de regio vinden op dit vlak veel innovaties plaats dankzij een nauwe samenwerking tussen onderzoekers, zorginstellingen en bedrijven. Om tegemoet te komen aan de toenemende zorgvraag zonder dat de kosten en personeelsinzet sterk blijven groeien, is meer preventie en zorg in de directe omgeving van de burger nodig. Dit vraagt meer focus op gezondheid en passende zorg via een meer intensieve samenwerking tussen burgers, zorg- en welzijnsinstellingen, woningcorporaties, overheids- en bedrijfspartijen. De programmalijn 'gezond leven' stimuleert (wijkgerichte) experimenten om innovaties op dit vlak te versnellen en op te schalen.
Partijen richten zich specifiek op de volgende subdoelen:
 - Stimulering van een gezond leven en aldus bevorderen dat mensen langer zelfstandig en zelfredzaam zijn, de gezondheidsachterstand van kwetsbare groepen vermindert, minder zorgpersoneel nodig is en de zorgkosten worden gedrukt.
 - Bevordering van een gezonde leefomgeving gericht op het systematisch stimuleren van bewegen en het beperken van hittestress.
2. Programmalijn **Toekomstbestendig wonen** heeft tot doel het verduurzamen en versnellen van het woningaanbod en het creëren van een meer natuurlijk vitale, duurzame en klimaatvriendelijke leefomgeving.
De regio staat voor een enorme nieuwbouw- en renovatieopgave, met tegelijkertijd de noodzaak van minder materialenverbruik, energietransitie, klimaatadaptatie en minder belasting van de leefomgeving (o.a. van stikstof). De programmalijn 'toekomstbestendig wonen' richt zich op verbinding, versnelling en verduurzaming van de aanpak van deze opgaven.
Partijen richten zich daarbij specifiek op de volgende subdoelen:

- Terugdringen van het gebruik van primaire (abiotische) grondstoffen en van de CO₂-uitstoot in zowel woningbouw als de daaraan gekoppelde grond-, weg- en waterbouw, onder meer door innovatie te stimuleren, kennis te vergroten en personeel op te leiden.
 - Kennisontwikkeling over het tegengaan van hittestress, verdroging en excessieve wateroverlast in een aantal uiteenlopende situaties (wijken, dorpen, zorginstelling).
3. Programmalijn **Sterke bedrijvigheid** richt zich op meer innovatie en verduurzaming van het MKB in ketens en werklocaties
- Ondanks de uitgebreid aanwezige kennis en kunde groeit de toegevoegde waarde in de regio minder snel dan die in Nederland als geheel en de achterstand is de afgelopen jaren verder toegenomen. De regio richt zich op kwalitatieve economische groei, in balans met de kwaliteit van leven en omgeving. Daarbij ligt - onder het profiel van Lifeport (Lifeport is het merk en innovatienetwerk rond Arnhem, Nijmegen en Wageningen, gespecialiseerd in Health, Hightech, Food en Energy) - de focus op de sterke innovatieclusters Health, Hightech en Energy (en cross-over met Food), die samen goed zijn voor circa 30% van de bedrijven en 50% van de werkgelegenheid. Partijen richten zich binnen de Regio Deal specifiek op de volgende subdoelen:
- Ontwikkeling, toepassing en uitrol van circulaire verdienmodellen.
 - Meer toekomstbestendig maken van een aantal werklocaties in verschillende levensfasen.

Randvoorwaardelijke programmalijnen

4. Programmalijn **Werkende arbeidsmarkt** heeft tot doel de aansluiting tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt te verbeteren.
- De regio kampt enerzijds met een enorme krapte aan personeel en anderzijds met veel onbenut potentieel. Daarbij komt dat veel medewerkers en werkzoekenden niet de juiste skills hebben om aan de snel veranderende vraag tegemoet te komen. Bovendien trekken veel jongeren na hun studie weg naar banen elders. In de regio bestaan vele initiatieven rond onderwijs en arbeidsmarkt, maar door versnippering is de impact beperkt en worden succesvolle initiatieven onvoldoende verbonden en opgeschaald. Via een omvattend regionaal Human Capital Akkoord van meer dan 25 onderwijsinstellingen, bedrijven, UWV, Werkbedrijven, de arbeidsmarktregio's en regionale overheden wordt de komende jaren gewerkt aan meer synergie tussen initiatieven en een beter functionerende arbeidsmarkt. Voor een goed werkende arbeidsmarkt is samenwerking tussen de partijen essentieel. Bovendien is een goed werkende arbeidsmarkt cruciaal voor successen in alle andere programmalijnen. Immers, zonder voldoende en goed opgeleid personeel in o.a. de zorg, techniek en energie kunnen de andere programmalijnen niet gerealiseerd worden. Partijen richten zich hierbij specifiek op de volgende subdoelen:
- Groter arbeidsaanbod, met name voor de sectoren Energy, Health en Hightech, door het verbeteren van de vaardigheden van personeel (LLO), werkzoekenden en studenten, behouden en aantrekken van talent, en activeren van onbenut potentieel.
 - Meer zichtbaarheid van de regio als aantrekkelijk gebied om te studeren, werken en wonen.
5. Programmalijn **Grenzeloos samenwerken** heeft tot doel een meer structurele en gerichte grensoverschrijdende samenwerking.
- De regio Arnhem-Nijmegen grenst aan Duitsland en heeft een lange traditie wat betreft samenwerking binnen de Euregio Rijn-Waal, 100.000+ stedenoverleg en bilaterale banden tussen Nederlandse en Duitse steden, kennisinstellingen en/of bedrijven. De potenties van samenwerking met de Oosterburen worden echter onvoldoende benut. Partijen richten zich binnen deze programmalijn specifiek op het volgende subdoel:
- Meer structurele grensoverschrijdende samenwerking met een grotere groep partijen (bedrijven, kennisinstellingen, overheden en maatschappelijke organisaties), gericht op de uitwisseling van kennis en ervaringen en ontwikkeling van concrete projecten binnen de bovengenoemde programmalijnen.
6. Programmalijn **Wijk- en dorpsgericht werken** heeft tot doel om (in combinatie met de andere programmalijnen) kennis op te bouwen over succesvolle integrale aanpakken om de leefbaarheid in kwetsbare wijken en dorpen te verbeteren.
- In de regio zijn - vooral in de steden - diverse wijken die hoog scoren op het gebied van armoede, gezondheidsachterstanden, laaggeletterdheid, schuldenproblematiek, slechte huisvesting, onveiligheid, etc. Tegelijkertijd zijn er in de meer landelijke gemeenten dorpen die last hebben van vergrijzing, leegloop, afnemende voorzieningen, etc. Daarnaast staan deze wijken en dorpen ook voor nieuwe uitdagingen, zoals energietransitie, veranderingen in de zorg, ondermijning, etc. Om de leefbaarheid in deze wijken en dorpen te verbeteren, is een integrale aanpak samen met lokale inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties nodig. In de praktijk blijkt integraal werken door versnippering en verkokering van partijen en financiering zeer ingewikkeld te zijn. Partijen richten zich binnen deze programmalijn specifiek op het subdoel:
- Ontwikkelen en leren van uiteenlopende integrale aanpakken om de leefbaarheid in kwetsbare wijken en dorpen te verbeteren.

Artikel 3 - Aanpak

Om de kwetsbaarheid van inwoners, economie en leefomgeving in de regio te verminderen, de veerkracht te vergroten, en daarmee de brede welvaart (niet alleen hier en nu, maar ook elders in Nederland als geheel en later voor toekomstige generaties) te verbeteren, hanteren we een integrale aanpak, waarbij binnen één project vaak meerdere programmalijnen samenkomen. Zo'n initiatief wordt weliswaar aan één programmalijn toegewezen, maar draagt ook bij aan de doelen van andere programmalijnen.

Bovendien wordt bij de aanpak per programmalijn zoveel mogelijk ingezet op een combinatie van experimenten en implementatie van concrete maatregelen enerzijds én kennisontwikkeling en -verspreiding en human capital opbouw anderzijds om succesvolle voorbeelden op te schalen en structureel te borgen.

1. Gezond leven

- In enkele zeer verschillende wijken werken zorg- en welzijnspartijen, woningcorporaties, gemeente, kennisinstellingen en bedrijfsleven op basis van concrete vragen ('challenges') van burgers en zorgprofessionals aan preventie en innovatieve zorgconcepten (ondersteund door technologie) die de betrokken inwoners langer zelfredzaam maakt, gezondheidsachterstanden verminderen en personeel en kosten besparen.
- Uitvoering van een serie praktijkexperimenten binnen 5 verschillende leefomgevingen (kwetsbare wijken, nieuwbouwwijk, woonzorgcomplex, fietsroute) om via ruimtelijke interventies en gedragsbeïnvloeding de gezondheid van bewoners, scholieren, werkenden en reizigers te verbeteren.

NB Randvoorwaardelijk: systematische, veilige en privacy-bestendige verzameling en analyse van gezondheidsgerelateerde data om de resultaten van interventies te meten en vervolgens evidence-based verbeteringen te kunnen doorvoeren (niet opgenomen in de Regio Deal).

2. Toekomstbestendig wonen

- Versnelling en verduurzaming van de geplande nieuwbouw van 33.000 woningen t/m 2030 en de bijbehorende infrastructuur (GWW) via stimulering van conceptueel circulair bouwen met behulp van de door de regio ontwikkelde circulaire impactladder, circulair opdrachtgeverschap en ketenontwikkeling om het aanbod en gebruik van hergebruikte en biobased bouwmaterialen te vergroten.
- Kennisontwikkeling over effectieve vergroening en klimaatbestendig maken van de leefomgeving via pilotprojecten in een vijftal wijken en dorpen, waarvan de resultaten worden verspreid en opgeschaald naar andere wijken en dorpen in en buiten de regio.
- Stimulering van innovatie en kennisverspreiding over circulair en conceptueel bouwen in een gezamenlijk inspiratie-, opleidings- en innovatiecentrum van betrokken bedrijven in de keten, kennisinstellingen en overheden.

3. Sterke bedrijvigheid

- Ondersteuning van het MKB bij het ontwikkelen van circulaire businessmodellen, alsmede uitbouw van de samenwerking tussen uiteenlopende typen bedrijven, kennisinstellingen en overheden gericht op projectontwikkeling, innovatie en opleiding van studenten en personeel in relevante kennis en vaardigheden over circulaire verdienmodellen op verschillende niveaus (MBO, HBO, WO).
- Verduurzaming van een aantal werklocaties in verschillende stadia van ontwikkeling door verhoging van de organisatiegraad, energietransitie (al dan niet gekoppeld aan warmte- of elektriciteitsuitwisseling met nabij woonwijken) en klimaatadaptatie, waarvan de lessen worden gestructureerd en verspreid naar andere werklocaties in en buiten de regio.

4. Werkende arbeidsmarkt

- Verdere professionalisering en versterking van de samenwerking in 5 werktafels (tafels om samen te werken aan wat praktisch nodig is om de visie waar te maken) met vertegenwoordigers van ondernemers, overheden, onderwijsinstellingen en arbeidsmarktregio's, gericht op LLO in de 3 speerpuntsectoren Energy, Health en Hightech, het behouden en aantrekken van talent en het activeren van onbenut arbeidspotentieel. Deze werktafels identificeren goede voorbeelden in de regio en zorgen ervoor dat deze succesvol verbonden en opgeschaald worden om meer massa te creëren en een groter regionaal effect te sorteren. De samenwerking en verbinding tussen het economisch domein en de arbeidsmarktregio's vindt in het bijzonder plaats in de werktafel activeren onbenut arbeidspotentieel.
- Het faciliteren en opschalen van tenminste 12 projecten (die uit andere bronnen dan de Regio Deal worden gefinancierd), gericht op bij- her- en omscholingstrajecten m.b.t. de sectoren Energy, Health en High Tech, regionale profilering als aantrekkelijke werkregio in de genoemde sectoren en het doorleiden van onbenut talent naar een baan in de genoemde sectoren.
- Het aanjagen van nieuwe initiatieven voor zover deze nodig zijn voor het beter aansluiten van vraag en aanbod op de arbeidsmarkt. Eén voorbeeld hiervan is het stimuleren van een project dat in de beide arbeidsmarktregio's moeilijk van de grond komt en vervolgens onderzoeken wat de voordelen zijn van het organiseren op Groene Metropool Regio (GMR)-niveau (meer mensen aan het werk, efficiëntiewinst, etc.).

5. Grenzeloos samenwerken
 - Het uitbouwen van meer de samenwerking met meer bedrijven, kennisinstellingen, overheden en aanjaagorganisaties uit de RijnRuhr-regio op speerpunthema's als gezond leven, energietransitie, circulair wonen en bedrijfsprocessen en werkende arbeidsmarkt, door de vorming van platforms voor kennisuitwisseling en gezamenlijke acties.
6. Wijk- en dorpsgericht werken
 - Samen met bewoners en instellingen ontwikkelen en uitvoeren van projectplannen gericht op verbetering van de leefbaarheid, gezondheid, voorzieningen, energievoorziening, e.d. in een aantal kwetsbare wijken en dorpen met zeer uiteenlopend karakter.
 - Opzetten van een kenniskring van deze en andere belangstellende wijken en dorpen om van elkaar te leren over welke aanpak wel en niet werkt en waarom.

Artikel 4 - Beoogde resultaten

Partijen beogen met de Regio Deal Gezonde Groene Groei de doelen te verwezenlijken door per programmaliijn de volgende resultaten (inspanningsverplichtingen) te behalen:

1. Gezond leven
 - Tenminste 10 experimenten met nieuwe vraaggestuurde zorgconcepten in sterk verbonden innovatienetwerken in 3 uiteenlopende wijken, waarvan de gezondheidsresultaten worden gemonitord en de lessen worden opgeschaald naar andere wijken.
 - Praktijkexperimenten in 5 uiteenlopende living labs (kwetsbare wijken, nieuwbouwwijken en een woonzorginstelling) om via interventies in de leefomgeving de gezondheid van mensen te bevorderen, gericht op praktische instrumenten voor gemeenten, woningcorporaties en zorginstellingen om in de planvorming gezondheid te stimuleren.
2. Toekomstbestendig wonen
 - Het bewerkstelligen van minder gebruik van primaire grondstoffen in de bouw door middel van toepassing van de circulaire impactladder en het stimuleren van conceptueel circulair bouwen.
 - Toegenomen kennis en kunde van effectieve maatregelen op het gebied van circulair bouwen en aanbesteden in de woningbouw en grond-, weg- weg en waterbouw (GWW).
 - Toegenomen kennis van effectieve groene en klimaatadaptieve interventies om hittestress, verdroging en bodemdegradatie in verschillende typen omgevingen te verminderen en zo de leefkwaliteit voor inwoners en gebruikers te verbeteren.
3. Sterke bedrijvigheid
 - Bundeling en uitbouw van het ecosysteem van bedrijven, kennispartners en overheden die bezig zijn met circulaire initiatieven en uitvoering van circa 100-150 circulaire projecten.
 - Verhoging van de organisatiegraad en stimulering van energietransitie, circulariteit en klimaatadaptatie op 5-7 werklocaties in verschillende ontwikkelingsfasen, waarvan de resultaten worden gemonitord en succesvolle aanpakken toegankelijk gemaakt voor andere werklocaties in en buiten de regio.
4. Werkende arbeidsmarkt
 - Tenminste 5 actieve werktafels (3 sectorale en 2 doelgroepgerichte) van kennisinstellingen, bedrijfsleven, UWV, SBB, WZW, Werkbedrijven en overheden zijn georganiseerd die actief aan de slag zijn met stimulering van leven lang ontwikkelen (LLO) in de speerpuntsectoren Energy, Health en Hightech, het aantrekken en behouden van talent en het activeren van ongezien talent voor de regionale speerpunten.
 - Voor 12 uit de werktafels naar voren gebrachte projecten is het consortium verstevigd, de businesscase uitgewerkt, lobby opgestart en subsidiemogelijkheden in kaart gebracht waardoor regionale opschaling mogelijk is gemaakt.
 - Trajecten waarbij circa 7.500 - 10.000 bedrijfsmedewerkers zijn geschoold in o.a. technische en digitale vaardigheden zijn aangejaagd.
 - Projecten waarbij circa 20.000 jongeren en jongvolwassenen in contact zijn gebracht met innovatieve bedrijven in de regio zijn uitgevoerd.
 - Er is inspanning geleverd om circa 1.000 werkzoekenden aan de slag te laten gaan in de zorg, energie en techniek.
5. Grenzeloos samenwerken
 - Een platform waar Nederlandse en Duitse partijen kennis uitwisselen, afstemmen en samenwerken rond gezamenlijke thema's als gezond leven, toekomstbestendig wonen, verduurzaming van bedrijvigheid en arbeidsmarkt.
 - Tenminste 3-6 extra grensoverschrijdende projecten rondom o.a. energie, circulair en arbeidsmarkt zijn aangejaagd, gefinancierd uit andere bronnen.
6. Wijk- en dorpsgericht werken
 - Kennisuitwisseling over goede voorbeelden van integrale aanpakken om de leefbaarheid in wijken en dorpen te verbeteren.

Deel 2 Uitvoering & rapportage

2. Inzet middelen Regio Envelop voor uitvoering Regio Deal Gezonde Groene Groei

Artikel 5 - Uitgangspunten

- Partijen beogen een gecoördineerde beleidsmatige inzet van hun gezamenlijke financiële middelen op basis van de afspraken in deze Regio Deal Gezonde Groene Groei. De Regio geeft met die middelen uitvoering aan de Regio Deal zoals het initiëren en/of realiseren van programma's en projecten en andere uitvoeringsactiviteiten in het kader van de ambitie, het doel, de beoogde resultaten en de aanpak zoals bedoeld in artikelen 1 tot en met 4. Op deze wijze zetten Partijen zich in om de regionale opgave van de regio Arnhem-Nijmegen te realiseren.
- BZK reserveert maximaal €15 mln. inclusief eventueel verschuldigde BTW vanuit de Regio Envelop als rijksbijdrage voor uitvoeringsactiviteiten als bedoeld in het eerste lid, volgens de in de onderstaande tabel opgenomen onderverdeling. Maximaal 3% van de totaal ontvangen rijksbijdrage mag aan uitvoeringskosten oftewel VAT-kosten (Voorbereiding, Administratie en Toezicht) worden besteed. Van dit percentage kan onder omstandigheden worden afgeweken.
- De Regio reserveert een bedrag van tenminste €15 mln. aan regionale financiering voor uitvoeringsactiviteiten als bedoeld in het eerste lid volgens de in de onderstaande tabel opgenomen onderverdeling, maar streeft in de praktijk naar een hogere regionale inbreng:

Uitvoeringsactiviteiten	Maximale rijksbijdrage ¹	Regionale financiering	Totaalbedrag
Programmalijn Gezond leven	€ 3,5 mln.	€ 3,5 mln.	€ 7,0 mln.
Programmalijn Toekomstbestendig wonen	€ 4,2 mln.	€ 4,2 mln.	€ 8,4 mln.
Programmalijn Sterke bedrijvigheid	€ 4,5 mln.	€ 4,5 mln.	€ 9,0 mln.
Programmalijn Werkende arbeidsmarkt	€ 1,1 mln.	€ 1,1 mln.	€ 2,2 mln.
Programmalijn Grenzeloos samenwerken	€ 0,25 mln.	€ 0,25 mln.	€ 0,5 mln.
Programmalijn Wijk- en dorpsgerichte aanpak	€ 1,0 mln.	€ 1,0 mln.	€ 2,0 mln.
Uitvoeringskosten (VAT)	€ 0,45 mln.	€ 0,45 mln.	€ 0,9 mln.
Bijdragen totaal maximaal	€ 15,0 mln.	€ 15,0 mln.	€ 30,0 mln.

¹ Dit bedrag is inclusief eventueel verschuldigde BTW.

- De regionale financiering is als volgt opgebouwd:

	Publieke financiering	Private financiering	Totaalbedrag
Financiële bijdrage	€ 5,1 mln.	€ 4,5 mln.	€ 9,6 mln.
Bijdrage in natura	€ 0,9 mln.	€ 4,5 mln.	€ 5,4 mln.
Bijdragen totaal maximaal	€ 6,0 mln.	€ 9,0 mln.	€ 15,0 mln.

- De verdeling opgenomen in de tabel in het tweede lid geldt als uitgangspunt. Partijen zijn zich ervan bewust dat gedurende de looptijd van de Regio Deal omstandigheden en/of prioriteiten kunnen wijzigen. Partijen kunnen, na bespreking in het Rijk-Regio-overleg zoals bedoeld in artikel 7, eerste lid, een gewijzigde verdeling afspreken. Op deze wijziging van Regio Deal Gezonde Groene Groei is artikel 12 van toepassing.

Artikel 6 - Regiokassier

Partijen spreken af dat in het kader van de uitvoeringsactiviteiten van de Regio Deal Gezonde Groene Groei de provincie Gelderland de rol zal vervullen van regiokassier. De regiokassier draagt zorg voor het nakomen van de financiële kaders, zoals verwoord in de Regeling specifieke uitkering Regio Deals vierde tranche.

3. Governance uitvoering Regio Deal Gezonde Groene Groei

Artikel 7 - Rijk-Regio-overleg

- Periodiek treden Partijen in overleg over de onderlinge samenwerking in het kader van de Regio Deal Gezonde Groene Groei en met andere publieke en/of private samenwerkingspartners. Dit Rijk-Regio-overleg zorgt voor de coördinatie van de inzet van Partijen in het kader van de uitvoering van Regio Deal, de daarbij behorende uitwisseling van informatie en voor het bespreken van de voortgang, inclusief de in artikel 8 bedoelde monitoring.

2. Het Rijk-Regio-overleg vergadert tenminste eenmaal per jaar, uiterlijk in de maand september, ten behoeve van de bespreking van de in artikel 8, tweede lid, bedoelde jaarlijkse voortgangsrapportage Regio Deal Gezonde Groene Groei.
3. Het Rijk-Regio-overleg formuleert en bewaakt de kaders waarbinnen de uitvoering van de Regio Deal Gezonde Groene Groei plaatsvindt.
4. Het in het eerste lid bedoelde Rijk-Regio-overleg bestaat uit de volgende vertegenwoordigers:
 - a. vanuit de ministeries van het Rijk:
 - i. Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties;
 - iii. Infrastructuur en Waterstaat;
 - iv. Volksgezondheid, Welzijn en Sport
 - v. Economische Zaken en Klimaat;
 - vi. Sociale Zaken en Werkgelegenheid.
 - b. vanuit de Regio:
 - i. Groene Metropoolregio;
 - ii. Provincie Gelderland;
 - iv. The Economic Board.
5. Het Rijk-Regio-overleg voorziet in zijn eigen werkwijze. Voor de uitvoering van de Regio Deal Gezonde Groene Groei worden in het Rijk-Regio-overleg hiertoe nadere werkafspraken gemaakt. Onder meer wordt in de werkafspraken vastgelegd op welke wijze de Partijen verantwoording afleggen aan hun volksvertegenwoordigers en achterbannen.

4. Monitoring, evaluatie en communicatie Regio Deal

Artikel 8 - Monitoring en evaluatie

1. Monitoring van de uitvoering van de Regio Deal Gezonde Groene Groei als geheel vindt plaats op twee niveaus:
 - a. op het niveau van de concrete initiatieven en projecten;
 - b. op het niveau van de in artikel 3 genoemde beoogde resultaten en beleidsindicatoren.
2. Als start van deze monitoring voert de Groene Metropoolregio een nulmeting uit, uiterlijk in het voorjaar van 2024, en stelt de GMR éénmaal per jaar een voortgangsrapportage op over het daarvoor voorafgaande jaar. Hierin wordt melding gemaakt van:
 - a. de voortgang van de uitvoering van de Regio Deal Gezonde Groene Groei aan de hand van de in artikel 2 genoemde programmalijnen;
 - b. de behaalde resultaten aan de hand van de in artikel 4 genoemde beoogde resultaten;
 - c. de voortgang van de uitvoering van de Regio Deal aan de hand van de meerjarige projectenplanning.
 - d. de geleerde lessen met betrekking tot de aannames en randvoorwaarden, die zijn gehanteerd bij de uitwerking van de aanpak in artikel 3 van deel 1.
3. De jaarlijkse voortgangsrapportage wordt (in concept) voor 15 juli van ieder jaar overgelegd aan het Rijk-Regio-overleg.
4. De Regio kan met de jaarlijkse voortgangsrapportage de betrokken gemeenteraden, provinciale staten en algemeen bestuur van de Economic Board informeren. BZK gebruikt de jaarlijkse voortgangsrapportage als input voor de periodieke voortgangsrapportage van alle Regio Deals voor de Tweede Kamer van de Staten-Generaal.
5. De Groene Metropoolregio evalueert de uitvoering en werking van de Regio Deal Gezonde Groene Groei binnen twee maanden na afronding van deze Regio Deal en maakt daarvan een eindevaluatie op conform de in het tweede lid onder a tot en met c genoemde onderdelen. De GMR legt de eindevaluatie uiterlijk 30 september 2028 voor aan het Rijk-Regio-overleg.
6. BZK draagt zorg voor onderzoek, monitoring en evaluatie betreffende het geheel van de Regio Deals (o.m. de resultaten en effecten van de Deals voor brede welvaart). De Regio verleent haar medewerking hieraan.
7. Ten behoeve van de uitwisseling van kennis en ervaring van de uitvoering van de Regio Deals op regionaal en op rijksniveau, wordt door het programmateam Regio Deals BZK een Community of Practice opgericht. De regio neemt hieraan deel.

Artikel 9 - Communicatie

1. Partijen communiceren eensluidend over de Regio Deal Gezonde Groene Groei. Hiertoe wordt gewerkt met een kernboodschap. De kernboodschap is: 'Met de Regio Deal Gezonde Groene Groei wordt een stevige impuls gegeven aan de realisatie van de ambitie van een gezonde balans tussen groei en leefkwaliteit.'
2. De communicatie over de Regio Deal Gezonde Groene Groei verloopt primair via de Groene Metropoolregio. Het Rijk draagt de kernboodschap ook uit via zijn eigen kanalen.
3. Er wordt een gezamenlijk communicatieplan besproken en nader afgesproken door het in artikel 7 bedoelde Rijk-Regio-overleg.
4. De regiopartners zullen bij projecten die deel uitmaken van de uitvoering van de Regio Deal, in de communicatie over die projecten kenbaar maken dat het project mede mogelijk is gemaakt in het kader van de Regio Deal Gezonde Groene Groei. Hiervoor worden in het Rijk-Regio-overleg nadere werkafspraken gemaakt.

5. Slotbepalingen

Artikel 10 - Uitvoering in overeenstemming met Unierecht

De afspraken van deze Regio Deal en/of de daaruit voortvloeiende maatregelen worden in overeenstemming met het recht van de Europese Unie uitgevoerd en uitgewerkt in het bijzonder voor zover de afspraken vallen onder de werking van de Europese regels met betrekking tot aanbesteding, mededinging, staatssteun en technische normen en voorschriften.

Artikel 11 - Gegevensuitwisseling

1. De in het kader van (de uitvoering van) deze Regio Deal uitgewisselde dan wel uit te wisselen informatie is in beginsel openbaar. Indien een Partij verzoekt om geheimhouding zullen de overige Partijen deze informatie in beginsel geheimhouden en deze geheel noch gedeeltelijk aan enige derde bekendmaken, behoudens voor zover een verplichting tot openbaarmaking voortvloeit uit de wet, een rechterlijke uitspraak of deze Regio Deal.
2. Partijen dragen er zorg voor dat concurrentiegevoelige en/of privacygevoelige informatie uitsluitend wordt gedeeld voor zover dit in overeenstemming is met de relevante internationale, Europese en nationale wettelijke kaders. Zij kunnen hiertoe nadere afspraken vastleggen.

Artikel 12 - Wijzigingen

1. Elke Partij kan schriftelijk verzoeken deze Regio Deal te wijzigen. De wijziging behoeft de instemming van alle Partijen, conform het gestelde in lid 2 tot en met 4 van dit artikel.
2. Partijen treden in overleg binnen 6 weken nadat een Partij het verzoek tot wijziging schriftelijk kenbaar heeft gemaakt aan het programmteam Regio Deals BZK. Het programmteam Regio Deals BZK informeert de overige Partijen over de voorgestelde wijziging en draagt zorg voor agendering van het wijzigingsverzoek in het Rijk-Regio overleg. Wanneer vertegenwoordigers van Partijen niet kunnen deelnemen aan het Rijk-Regio overleg, kunnen zij hun instemming kenbaar maken via een e-mail.
3. Nadat alle Partijen aan het programmteam Regio Deals BZK kenbaar hebben gemaakt in te stemmen met het verzoek tot wijziging wordt dit vastgelegd in het verslag van het Rijk-regio overleg. Het wijzigingsvoorstel wordt verwerkt in een addendum, die door de Minister van BZK wordt ondertekend. Het addendum, het verslag van het Rijk-Regio overleg en de verklaringen tot instemming worden als bijlage aan deze Regio Deal gehecht.
4. Het addendum wordt gepubliceerd in de Staatscourant.

Artikel 13 - Opzegging

1. Elke Partij kan de Regio Deal Gezonde Groene Groei met inachtneming van een opzegtermijn van 3 maanden schriftelijk opzeggen, indien een zodanige verandering van omstandigheden is opgetreden dat deze Regio Deal billijkheidshalve op korte termijn behoort te eindigen. De opzegging moet de verandering in omstandigheden vermelden.

2. Wanneer een Partij deze Regio Deal opzegt, blijft de Regio Deal voor de overige Partijen in stand voor zover de inhoud en de strekking ervan zich daartegen niet verzetten.
3. Ingeval van beëindiging van de Regio Deal Gezonde Groene Groei krachtens opzegging is geen van de Partijen jegens een andere Partij schadelijkt.

Artikel 14 - Toetreding nieuwe partijen

1. In overeenstemming met alle Partijen kunnen anderen tijdens de looptijd van de Regio Deal Gezonde Groene Groei als nieuwe partijen toetreden tot deze Regio Deal. Een toetredende partij dient de verplichtingen die voor haar uit het convenant voortvloeien te aanvaarden.
1. Het schriftelijke verzoek tot toetreding met daarbij de concrete bijdrage aan de Regio Deal Gezonde Groene Groei wordt gericht aan het programmteam Regio Deals BZK. Het programmteam informeert Partijen en vraagt hen om instemming.
2. Zodra alle Partijen aan het programmteam Regio Deals BZK schriftelijk kenbaar hebben gemaakt in te stemmen met het verzoek tot toetreding, ontvangt de toetredende partij de status van Partij van de Regio Deal Gezonde Groene Groei en gelden voor die partij de voor haar uit de deal voortvloeiende rechten en verplichtingen.
3. Het verzoek tot toetreding en de verklaringen tot instemming worden als bijlagen aan de Regio Deal Gezonde Groene Groei gehecht.

Artikel 15 - Nakoming

De Regio Deal is niet in rechte afdwingbaar. Partijen kunnen op tekortkomingen in de nakoming van de Regio Deal of van afspraken die daarmee samenhangen, bij de bevoegde rechter geen beroep doen.

Artikel 16 - Counterparts

De Regio Deal Gezonde Groene Groei kan worden ondertekend door Partijen in verschillende exemplaren, die samengevoegd hetzelfde rechtsgevolg hebben alsof deze Regio Deal is ondertekend door alle Partijen in één exemplaar.

Artikel 17 - Citeertitel

Deze Regio Deal kan worden aangehaald als Regio Deal Gezonde Groene Groei.

Artikel 18 - Inwerkingtreding en looptijd

Deze Regio Deal treedt in werking met ingang van de dag na ondertekening door alle Partijen en eindigt op 31 december 2027.

Artikel 19 - Openbaarmaking

1. Deze Regio Deal zal net als andere Regio Deals openbaar worden gemaakt door publicatie in de Staatscourant, waardoor anderen kennis kunnen nemen van de Regio Deals.
2. BZK rapporteert over de Regio Portefeuille, alsmede de hieruit voortvloeiende Regio Deals naar de Tweede Kamer van de Staten-Generaal.

Artikel 20 - Strijd met Regeling Specifieke uitkering vierde tranche Regio Deals

Enige bepaling in deze Regio Deal die in strijd is met de Regeling Specifieke uitkering vierde tranche Regio Deals (zoals deze luidt op het moment dat de strijdigheid zich voordoet of alsdan in bestuursrechtelijke zin is vastgesteld) moet als niet-bindend worden beschouwd en zal, voor zover nodig, verwijderd en vervangen dienen te worden door een bepaling die bindend en rechtsgeldig is en die de inhoud van de niet-geldige bepaling zoveel mogelijk benadert. Het overige deel van de Regio Deal blijft in een dergelijke situatie ongewijzigd.

Artikel 21 - Ongeldigheid

Indien een bepaling van de Regio Deal in enige mate als nietig, vernietigbaar, ongeldig, onwettig of anderszins als niet-bindend moet worden beschouwd, wordt die bepaling, voor zover nodig, uit de

Regio Deal verwijderd en vervangen door een bepaling die wel bindend en rechtsgeldig is en die de inhoud van de niet-geldige bepaling zoveel mogelijk benadert. Het overige deel van de Regio Deal blijft in een dergelijke situatie ongewijzigd.

Artikel 22 - Publiekrechtelijke medewerking en toepasselijk recht

1. De in het kader van Regio Deal door Partijen te verlenen (publiekrechtelijke) medewerking laat de publiekrechtelijke positie en bevoegdheden van Partijen onverlet.
2. Op deze Regio Deal is uitsluitend Nederlands recht van toepassing.

Aldus overeengekomen en in tweevoud ondertekend,

Regio Deal Arnhem-Nijmegen

Den Haag, 2 november 2023

*De Minister van Binnenlandse Zaken & Koninkrijksrelaties,
H.M. de Jonge*